

7. — Ликъ на ктитора Йоана въ Св. София, XIV в. На единъ отъ пиластритѣ въ проширения притворъ на Св. София е изобразенъ правъ, безъ ореолъ, въ сръдно-вѣковна носия, ктиторъ дарителъ на църквата. Въ прилежащия слабо запазенъ надписъ се чете:

† Μνήσθητι Χ(ριστ)έ
 ψυχὴν τῃ δούλῃ [σ8]
 Ἰω(άν)ν8 κυρ8
 [σεβ]αστ8 τ8 Πρωσε-
 νικ8.

(Спомни си, Христе, за душата на твоя робъ севаста киръ Йоана отъ Просеникъ). Въ късното сръдновѣковие титултътъ севастъ е билъ изгубилъ първичното си високо значение. Не е установено, да ли въ реченото време севастътъ е билъ чиновникъ или е носилъ това си прозвище като знакъ за благородство. Името Просеникъ напомня голѣмото едноименно бългaрско село въ Сърско.

8. — Църква Св. Богородица, Охридъ. Тя е била съградена въ 1295 г. Въ турско време тя станала съборна архиепископска църква и, понеже гробътъ на св. Климента билъ пренесенъ въ нея, и тя почнала да се слави съ прозвище Св. Климентъ. Надписътъ за нейното съграждане се намира надъ входнитѣ (западни) врата:

† Ἀνγγέρθη ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος ναὸς οὗτος τῆς πανυπεραγίου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς περιβλέπτου. διὰ συνδρομῆς κ(αὶ) ἐξόδου κυρίου Προγόνου τοῦ Σγούρου μεγάλου ἐταιριάρχου κ(αὶ) τῆς συζύγου αὐτοῦ κυρ(ᾶς) Εὐδοκίας κ(αὶ) γαμβροῦ τοῦ κρατίστου κ(αὶ) ἀγίου ἡμῶν αὐτοκ(ράτορος) βασιλέως. ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως κ(αὶ) αὐτοκράτορος Ρωμαίων Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου κ(αὶ) Εὐρήνης τῆς εὐσεβεστάτης αὐγούστης. ἀρχιερατεύοντος δὲ Μακαρίου τοῦ παναγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς κ(αὶ) πάσης Βουλγαρίας ἐπὶ ἔτους ς᾽ωῖ ινδ(ικτιῶνος) β'.

(Въздигна се този божественъ и всечестенъ храмъ на всепресветата владичица наша Богородица Перивлепта, съ съдействието и разходитѣ на господина Прогона Сгура, великъ етериархъ, и на съпругата му госпожа Евдокия, зетъ